

Tõe Sõnumid

10. aastakäik.

Tallinnas, 1926.

Nr. 7.

Kas võime oodata igavese rahu ajajärku?

Inimsugu on alati igatsenud õiguse ja vabaduse olukorda, kus tema ilma mureta, võitluseta, haiguseta ja waluta rahuliku elu võiks elada. Indiaanlased ootavad seda elu igavestel jahiaafadel, mohameedlased seitsmendamas taewas, juudid Saaweti riigis ja

liidu, üleilmse rahwastewahelise kohtufoja ja üldkonwarentside läbi teostada.

Kõikide nende püüete peale vaatamata õpetab meile elufogemus et niisugused püüded alati nõrgematele kahjulikumeks on osutunud ja et need sellepärast alati eneste

Lennul — inimsugu ühendada töötaw liikumisabindu — on suurimaks häwituse kilwajaks muudetud.

praegused kristlased taewas, kuhu inimeste suremata hinged peale surma minewat. Esimesed kristlased ootasid seda aga Kristuse riigis, mis uuendatud maal aset leiab.

Rahwaste püüded.

Wanaaegsed rahwad, nii kui: egiptlased, assyrialased, ja pabiloonlased püüdsid seda igavese rahu seisukorda eneste sõdade läbi kätte saada, meedalased ja perslased eneste muutmatute riigiseaduste läbi, greeklased ühise mõtteteaduse kaudu ja roomlased eneste walju wägiwalla läbi. Praegused rahwad aga püüawad seda rahwaste-

eesihi wastaselt on mõjunud. Tagasiwaadates aastatuhandete pikkuse inimsoo ajaloo peale võib selgesti näha et kõikide rahwaste püüded selles sihis on tühjaks jäänud ja et nad ka praegu soovitawale eesihile ei wii. Mere lainete sarnaselt on iga rahwa elufäik olnud kolme järku jaotatud: tõusuaeg, kõrgem aste ja tagasilangemine. Samuti on ka loogu maailmal oma ajaloos kolm ajajärku: loomine, lunastamine ja uuestloomine, mis end maailma kolme astme peale ärajaotawad.

Esimene maailm, see ilus paradiislik elu, sai otja oma Jumalast äralangemise läbi

weeuputuse woogudes, teine maailm enda ärälunastamise aja kõrrema astmega mil Jeesus, Kristus Kolgata ristil wahemehena inimsoo eest suri, saab otja lõpuarwete pidamise tules; siis tuleb taewa ja maa uueksloomine ja Jumala igawese riigi ülesseadmine, kus jumalik õigus põhialuseks on. See on kolmas maailm.

Kuidas tuleb kuldne ajajärg?

Kuldse ajajärgu all tuleb mõista ühte alati kestwat head aega; ühte rahuliku kooselamise ja hea käekäigu aega; aega mil puudub kuritegewus ja wennatapmine, kus ei ole ei parteiwihaga ega rahwuswahelist põlgust; üks wabaduse aeg, misjulgust ükski kurjasti ei tarwita, lühidalt: aeg, mil kõik inimesed ilma enesearmastuseta, rõõmuga Jumala käskude järele elawad.

Waade praeguse maailma seisukorra peale näitab selgesti, et meie weel praegu kuldse ajajärgus ei ela. Ohtamised ja pisarad, häda ja wiletsus, rõõwimised ja tapmised, äärmine enesearmastus ja omakas, halastamata wõitlus ja suur ettewalmistus massilisele häwitamisele Harmagedonis (Jlm. 16, 12—16) on praeguse maailma kogupilt ja kurb waade lähemas tulewiku. Tähepanelikud rahwajuhid ütlewad et kogu inimfond rohkem hirmunult kui lootusrikkalt tulewiku waatab. Just nii mõnegi ilmatonwerentfi kokkuwarisemine, alatine ja järjest suurenew rahutus rahwameres, rahwaste liidu poolt wõimaldataw nõrk abi rahwuswaheliste tüliküsimuste diendamisel, mille kaasliikmed alati sõjale walmistawad, ei awalda mitte mõju, mis rahwaid tulewiku kohta lootusega täidaks.

Selle kurwa maailma kogupildi juures ei suuda uuemaegsed tehnilised leidused midagi muuta, sest neid tarwitatakse sagedaste rohkem kurjuse lewitamiseks ja inimsoo häwitamiseks, kui nendele kasuks.

Wälised olukorrad ei too mitte esile rahu ja õnne kuldset ajajärku, waid see peab enne iga inimese südames sündima.

Sõda ei saa mitte lepingute kaudu maailmast kõrwaldada, ei ka rahu paleede ega wahelkohutute läbi wõimatuks teha. Enne peab meie südames sõjariistade rahu maad leidma, kui maailm kestma rahu õnnistusi võib maitsta. Jhusad kõned ei aita midagi, waid inimsugu peab oma meelt muutma. Jeesus ütles kord ühele juutide wanemale, Nikodemusele, kes ühel ööl oli mitmesuguseid küsimusi temale esitanud: „Tõeste, tõeste, mina ütlen sulle, kui keegi ei sünni

weest ja waimust, siis ei wõi tema mitte Jumala riiki saada.“ Joan. 3, 5. Juba aastatuhandete kestel töötab Jumala Waim inimsoo uuestesünnitamise juures. Jumal saatis apostleid, prohwetisid, ewangeliste, karjateid õpetajaid ja lõpuks isegi oma enese Poja selleks rahwa juure, et neid jumaliku õiguse tee peale juhataks. Aga kaugele suurem enamus on patu teel edasi läinud, jättes tähelepanemata Jumala hoiatused wõi jällegi põlgas nad teadlikult ära. Wlati on olnud ikka üksikud isikud, kes on Jumala sõna endale juhtnööriks wõtnud. Sellepärast ei maksa ühelgi kogu maailma uuestisündimist oodata. Weeuputuse ajal olid ainult kahetse hinge kes endid ärapäasta lasid, Soodoma ja Komorra ajal ainult kolm ja maailma lõpetuse ning Kristuse tulemise aja kohta ütleb Kristus: „Siiski kui inimese poeg tuleb, kas tema ka usku leiab maa pealt?“ Luk. 18, 8. „Ja sedasinast kuningriigi armuõpetust peab kuulutatama kõiges maailmas tunnistuseks ja siis wast tuleb ots.“ Matt. 24, 14.

Kui Joannes Patmuse saarel olles Kristuse aulist ilnumist nägi, ütles ta selle aja sündmuste kohta: „Ja maa kuningad ja suured rikkad ja pealikud tuhandete üle ja wägewad, ja kõik sulased ja wabad mehed pugewad warjule koobaste ja mägede kaljude sisse ja ütlesid mägede ja kaljude wastu: Langege meie peale ja pange meid warjule selle palge eest, kes aujärje peal istub, ja Talle wiha eest. Sest tema suur wiha päew on tulnud ja kes võib ees seista.“ Jlm. 6, 15—17. Argu siis ükski oodaku kogu maailma ümberpöörämist, waid igaüks wõtku usus ewangelium wastu, jättes tähelepanemata kõike seda, mis teised selle kohta ütlewad.

Millal tuleb kuldne ajajärg?

Kõik jumalalapsed, alates Adamast, kes on uskunud rõõmusest ärapäastmise kuulutust Jeesuse läbi ja kes seda weel usuwad, kuni maailm seitsme nuhtluse ja Kristuse tulemise läbi järsku lõpule jõuab, need saawad siis sellepärast, et nad on Jumala ewangeliumi-põhimõtted wastu wõtnud ja nende järele elanud, ka wäliselt Jumala kujukts ümbermuudetud ja taewa ausse wõetud. 1. Tesl. 4, 13—17. Jumal saab siis selle sinatse maailma uueks looma, nagu ta töötanud on, ja seda neile jäädawaks paranduseks andma. 2. Peetr. 3, 13. Tema saab täpse waliku korda saatma inimeste seas ja ei saa ainsamatti patust ühegi pa-

tuga Jumala riiki lastma. Riiklus, auastmed ja ilmalik tarkus ei masta tema ees midagi, sest Jumal ei pea lugu ühest rohtem kui teisest. 1. Peetr. 1, 17.

Misfuguse mõõdupuuga mõõdab Jumal? Oma kümne käsu ja inimese mõistuse järele. Sellepärast maanitseb ka Jakobus: „Nõnda rääkige ja nõnda tehke, otsekui need, kelle peale peab wabaduse käsu järele kohut mõistetama.“ Jak. 2, 12. „Õndsad on need, kes tema käsusõnade järele teewad, et neil wõiks meelevald olla elu puust süüa ja nemad wõiksid wärawast linna sisse minna.“ Ilm. 22, 17.

Joannes näeb üht lugemata hulka, kõitide aegade äralunastatud rahwa, seiswat

Jumala aujärje ees, aulistest, walgetes riites. Nemad on suures wiletsuses kindlaks jäänud, on eneste ford patuga roojastatud riided puhtaks pesnud Talle weres ja neid mitte enam rojastanud, sellepärast on nemad Jumala ärawalitud selleks, et temaga au sees uuel maal elada, kus pole enam häda, waewa, walu ega pisaraid. Eluwõitlused, ülekohtus ja surm on jäädawalts mõõdas. Ilm. 7, 9—17.

See on see kuldne ajajärf, mis Jumal on nende kõitide jaoks walmistanud, kes teda armastawad, teda teeniwad ja tema sõna kuulewad. See on õiguse ja üksmeele ning keega ühes ka igawese rahu ja õnne ajajärf. C. A. Moger.

Wõitlus Kristuse, saadana ja nende järelkäijate wahel

Läbi kõige maailma ajaloo on kestnud alaline wõitlus armastuse ja wihtamise, õiguse, ülekohtu, wabaduse ja sunniwalitsuse wahel. Edenis alganud wõitlus lõppes ülekohtu wõiduga, kusjuures inimene jumalikust wabadusest patu ja surma orjapõlwe wangi sattus, millest ükski inimene oma jõu läbi, ilma Lunastaja abita, wabaneda ei suuda. Siis ilmus Jumala arm, mis õnnistust saadab ja kinkis Lunastaja ühes sellega ka uue proowiaja langenud inimesele, sealjuures temale täielise wabaduse jättes pakutud armu wastu wõtta ehk tagasi lükata; Jumala õiguse sõnakuulmise eest wõidelda, ehk wastupanemataki patu ja surma walitsuse alla jääda.

Patt, mis Jumala käskude üleastumiski tähendab 1. Joh. 3, 4 ja surm on lahutamata üksteisega seotud Room. 5, 12 ning sünnitawad ühes saadanaga kolmikwalitsuse. Sellepärast sisaldab ka äralunastamine endas wõitu kõigi nende waenlaste üle ja „wiimane waenlane kellele ots tehakse, on surm“. 1 Kor. 12, 26. Esimene on patt oma algataja saadanaga, mida usufõnakuuljad juba suure äralunastamise jõu ja püha Waimu abi läbi wõitma peawad. Kaotuse järelõus on surm saadana sees, uue wõidu järelõus on igawene elu Kristuse, Jesuse meie Isfanda sees, sel päewal kui tema tuleb.

Uuel proowiajal on weel igal inimesel antud wõimalus wõita ehk kaotada. Abelis näeme esimese kes ewangeliumi mõjul, mis Paradiisis kuulutatud (1 Mooses 3, 15), patust ennast wõidurikkalt lahti ütles. Tema wõitis Jesuse waimus armastades oma wihameesi. Tema sai eestujuks kristlastele,

kes oma mõõga tuppe panewad, kui waenlasted nende wastu selle paljastawad Matt. 26, 51—52. Siiski läks hingewaenlastel korda üle 1500 a. kestwa wõitluse järele inimesi uskmatuses ja jumalakartmatuses niitaugale wiia, et Jumal ewangeliumi asemel nuhtluse läbi nende kurjuse keelama pidi. Osalise wõiduna nägi saadan, kes algusest peale inimese tapja oli, miljoniid laipe wee peal ujuwat, teades et need inimesed Kristuse waimus kuulutatud armukuulutust mitte wastu wõtnud ei ole 1 Petr. 3, 19—20.

Uga Noa oli õige leitud ja sai ewangeliumi usu läbi oma perega wee sees hoiatud, kui jumalakarmata maailm hukka läks.

Samuti, kui Noaaegne rahwas, langes ka endine Kanaani rahwas, hoolimata Jumala hoiatustest oma sulaste Abraami Isaaki ja Jakobi läbi, kõigesügawama pattude sisse nii et Jumal neid selle hea maa pealt ärakaotama pidi. Selle sündmuse lasi Jumal tähendusrikkaks sümboliks teenida näidates, et Jumal patustpöõrmata rahwa ühes nende patudega maapealt kaotama ja patust, kui ka pattustest puhastatud maa, Jumala käskusi pidaja ning ewangeliumi uskuwa rahwale igaweseks päranduseks andma saab.

Õiguse lõpulikku wõitu ettetähendawa Moese ülesäratamise juures algas saadan otsekohest waielust Lunastajaga, Moosest surma wangina enesele nõudes (Juda 9.) sest, et Kristus weel inimlikes lihas kannatanud ja õigena ülekohtuste eest — kelle hulka ka Mooses kuulus — surnud ei olnud. Mooses oli Kristuse pärast palju kannatanud — Egiptuse aust loobunud ja Ju-

mala kutsule jälginud. Müüd pidi aga ise sellest heast maast surma läbi lahkuma; kui walus see temale ka tundus, allus ta siiski Jumala plaanile. Sellepärast on Jumal teda ka wäärt arwanud surmusest ülesäratada wanatestamentlisel ajal, et olla ettetähen- duseks neile, kes surmani usku hoiawad ja Jumalale sõnakuulelikuks jääwad. Saadana plaan oli Lunastajat inimlikes lihas patu läbi ära wõita ja teda sõnakuulmatusest, Jumala käskude wastu, saata. Sel juhul ei oleks ühelgi patusel — järjelikult ka Moo- sesel, ülestõusmise ja igawese elu peale õi- gust olnud. Aga Matt. 17, 3. salmi järele leiame, et Mooses sai siiski ülesäratud kus ta räägib Jeesusega muutmise mäel.

Saadana jätkas oma wõitlust ettetähen- duslikku Kanaani sisse saanud Israeli rahwa wastu; temal läks korda neid niikaugale pattude sisse wiia, et nemadgi selle hea maa pealt ära kaotatud pidid saama. — Otse nõnda wõime meie kristlased, kui meie ei walwa ja Jumala käskude üleastumist jätkame, hea ewangeliumi usu sees hukka minna. 1. Tim. 6, 13—14.

400. aasta jooksul e. Kr. ei ilmunud Israelis enam ühtegi prohwetit. Sel pime- damal tunnil tõusis „naise seeme“ see mao pea rõhuj, kui juur pöutsest maast. Müüd oli aeg kus selle maailma saatus nende kahe peawõimu wahel pidi otsustatud saama. Emb-kumb: kas pidi kurjus headu- sest, ehk headus kurjusest wõidetama? Oh kui tänulikud wõime meie olla, et Jumala Poeg meie lihas selle wõitluse enda peale wõttis ja seda wõitis, mis meie Paradiisis kaotasime. Saadana oli kõik pimeduse wõi- mud Eluwürsti wastu koondanud. „Tema tuli oma sisse ja omased ei wõtnud teda mitte wastu.“ Joan. 1, 11. See oli Ju- mala armastus meie patuste wastu, et ta oma armsa Poja sarnase alanduse ja wi- letsuse sisse andis, et tema seeläbi waeste patu ja surma wangide ärasteastjaks pidi saama.

Küll püüdis saadana teda lapsena Pet- Lemmas surmata ja hiljem näljaga kõrbes nurisema saata, otse kui Israeli nende rei- sul. Jeesus ei saanud tühjas kõrbes söö- mise juhtes sõnakuulmataks, nii kui seda inimene oli rikkalikus Edenis. Ka kergema tee pattumist saadana poolt maailma oman- damiseks, kui Isa seda määranud oli, ei wõtnud tema wastu. Matt. 4, 8—10.

Tema ei tarwitanud ka Jumala wäe awal- duse selleks, et omada au ja mõnusu (Matt. 4, 5—7). waid selleks, et inimesi saa-

dana patu köidikuteest wabastada. Jeesuses ilmus täielik omakasupüüdmata armastus, täielik sõnakuulmine Jumala käskude wastu, mis Jumala waimlise tahtmise ilmutus on: „Sest meie teame, et käsk on waimulik“ Room. 7, 14. Jeesus on meile tähe jätnud, et meie peame Jumala sõnaga wastased wõitma ja selle sõnakuulmisega wasturääki- jate suud fulguma, et meie Jeesusega wõime ütelda: „Kes teie seast wõib pattu minu peale tõeks tunnistada“ Joan. 8, 46. Saa- dan jätkas oma wõitlust kuni Jeesuse wiimse hingetõmbuseni inimlihas, aga Jee- sus jäi „sõnawõitluseks surmani, pealegi risti surmani.“ Ehk küll pimeduse wõimud Ket- semanest kuni Kolgatale, tugewamini kui iialgi enne, tema peale tungisid ja saadana sõnakuulmata usklike ja usmata inimeste läbi kõige jultunumal wiisil maailma Lu- nastajat pilkas, piinas ja surmas, siiski ei tulnud ühtegi nurisemist ega libedat sõna tema huultelt; küll aga palwe oma waen- laste eest, et neid peasta teisest surmast.

Sellest ajast peale ei ole saadana enam selleinatse maailma würst (Joh. 12, 31.) sest Kristus oli täielise lunastushinna ma- ilma eest wälja maksnud ja saadana wõib walitseda ainult sõnakuulmata laste seas. Ew. 2, 2.

Ehk küll Kristus äralunastamise korda saatis ja teda, saadana häwituspüüetest hoolimata, Jumala auujärje juure „kisti“ pidi Jumala kogudus siiski weel siin patu kõrbes kiusatuste all kannatama ja 1260 a. festel tagasiusatud saama. Kuigi piiblis ettekuulutatud (waata Tan. 7, 25) 1260 aas- tane wiletsuse aeg Lutheri ajal sai lühen- datud ja paawst Piius VI-da wangistami- fega 1798. a. lõppes, ütleb meile siiski Jee- suse tunnistus, et tema rahwal weel wiimane wõitluse aeg ees on. Ilm. 12, 17; 13, 15—17. Luther kirjutas juba omal ajal selle kohta: „Meil' ise appi tõtta ja, kui saadana hakkab üle maa, Sel wiimisel ajal wihaga, Su rahwast taga kiusama.“

Selle prohwetliku laulu sisu lõpuosa on alles ees, kuid see saab peagi tõdenema.

Tagasiusatawa Jumala rahwa tunde- märgid on Jeesuse poolt Ilmutamise raamatus meile teada antud. Meil on „pühade kan- natus“ ülekohtu all, nad peawad kõik Jumala käsusõnad, nii kuidas need piiblis kirjuta- tud on.

Nemad usuwad Jeesuse, kui Jumala ainu- sündinud Poja läbi patust ja surmast ära- päästmist. Ilm. 14, 12.

J. Daniel.

„Ei ole pattu“ ütlewad mõned

Minu naaber, kes kuulub ühte usulahku, ütleb, et pattu ei ole olemas. Ma imestan, miks ta ennast kristlaseks nimetab. Kui pattu ei oleks ei oleks tarwis ka Kristust ega armukuulutust.

Inimesed, kes patu olemasolu eitawad, eksiwad. Piibel räägib patust väga paljudes kohtades. Keegi ei wõi end kristlaseks pidada ja õpetada, et pattu ei ole; sest et kristlane olla peab ta seda uskuma ja Kristuse järele käima, kelle teine nimi on „Jesus,“ mis tähendab, nii kui ingel ütles: „Sema peastab oma rahwa nende pattudest.“ Matt. 1, 21.

Pattu on kõige suurem maailma küsimus, niihästi isiklisest kui rahwaste seisukohast waadeldes. Pattu on kõige wihawaenu ja sõdade wastutaja. Pattu tekitab kahtlust ja umbust. Pattu lõhub õnnelikke kodusi, lahutab mehi ja naisi, häbistab wanemaid, lahutab sõpru ja rikub kõiki. Pattu on inimesi pimestanud. Praegune ilm muretsneb rohkem oma hädade kui patu üle. Patu tundmise kadumine on ka üks wiimseaja märkidest.

Mis teeb patt

Inimesed wõiwad kõiki eitada, kuid keegi selge mõistusega inimene ei wõi pattu eitada.

Külastage meie haigemaju, wangimaju ja parandusmaju. Igalpool leiate teie patu jälgi. Pattu ei wõi eitada! See on kurb tõde et pattu on igalpool olemas. Pattu on ike, tõbi, kate, mürk. Kõik, mis inimene wihkab, on patt. See on tapja, kes häwitab elu. See on haldjas, kes istub surma tiigi juures, kelle naeratus ja laul meelitawad, kelle suudlus on äraandlik ja kes laotab käed meie laela ümber, et meiega hukatusse hüpata. Esialt lõhutab pattu inimest. Kuid aegamööda saab ta meeldiwamaks, kergeks, sagedamaks, muutub harjumuseks ja wiimati ongi inimene huffunud igawesti.

Pattu on pettus. Jumal keelas Adamale keelatud wiljast süüa, kuid saatan pettis Ewa ära. Minu werandal on suur ämbliku wõrk. Ämblikku ennast on waewalt selle keskel märgata. Ta on end terasse tõmbanud, et petta. Waewalt satub aga kärbes wõrku, kui juba ämblik on lagedal. Samasugune on pattu.

Kord ütles üks kahjuliku taime seeme palmipuu wastu: „ma olen küllalt tuule

käes wintsunud; luba mind puhata oma lehtede wahel. Palmipuu lubas seda, ja unustas pea teda ära. Kuid seeme ei olnud laisk; ta ajas wälja kaswud ja peened juured, mis tungisid palmipuu foorest läbi otse ta südamesse. Küüd kõrkus palmipuu ära; ta tahtis sisetungijast wabaneda, kuid oli juba hilja — nad olid ühte kaswanud. Wähehaawal kuiwas palmipuu ära ja suri. Kahjulik taim jäi. Samasugune on patt. Soiduge temast, et teie niikaugele ei jõua kus temast enam lahti ei saa.

Pattu alandab. Küll mitmed kõrgel kohtadel seisnud inimesed on langenud. Pattu on häwitand nende elu. Kord tuli Ameerikasse üks noor Schotlane. Kui ta sõber palus teda kristlaseks hakata, naeris ta selle üle, öeldes: „mul on samasugune kare iseloom nagu mägedel kust ma pärit olen; ma ei ole kunagi tundnud tarwidust Kristuse järele. Aga Chicago linnas tabas teda patt. Sõber leidis teda haigemajast parandamata tõwega. Pattu on kõige wägewam siin ilmas, peale Jumala. Üksi oma jõuga ei suuda meie patu wastu seista. Pattu suretab südametunnistuse. „Ma tean mis mu südametunnistus on,“ ütles kord üks India wend. See on üks kolmenurgeline asi minu südames; ta seisab wagu, kui ma olen hea. Kui ma olen aga paha teinud, hakkab ta liikuma ja nurgad teewad palju walu. Kui ma ikka ja ikka olen eksiunud kuluwad nurgad wiimaks ära ja ei tekitata enam mingit walu.“ Kofaiin ja teised uimastawad ained ei sureta närwisi nii kiiresti kui pattu südametunnistuse. Pattu on wõimust saanud kõige wägewama, torgema, wäiksema ja kõige süütuma inimeste üle, nagu seda olid Simson, Salomon, Mooses ja Adam.

Kui Neero noor oli keeldus ta surmanuhtlustele alla kirjutamast. Kuid wanes eas tappis ta oma ema, ja süüdistades ristiinimest Roma põlema süütamises, saatis neid palju surma. Pattu muudab inimest metsaliseks.

Uhelatega seotud

Pattu teeb inimese orjaks. Piibel räägib ühest rahwa klassist, kes on kurdid poolt wangistatud. Inimene wõib palju teha, kuid siiski jääb orjaks oma himudele ja kirgedele. Üks jutlustaja rääkis üht mõistukonet: „Kord käs kis ühe maa hirmuwalitseja

oma alamal ahela walmistada. See täitis käsku. Ahela walmis saades, tõi selle waltsejale, kes käsks ahela laks korda pikem teha. Teist korda tagasi wiies seoti ta, waltseja käsul, ahelaga kinni ja wisati wangi-torni. Niimoodi läib kurat inimestega ümber. „Tema patu kõitega peetakse teda kinni.“ Öpet. sõnad. 5, 22. Paljud inimesed on nii ütelda wäikeste pattude orjad.

Rord külastasin üht hommikumaa linna. Seal kuulsin, et üks wend on walekaebtuse tõttu wangi sattunud. Ma käisin wangi-majas teda waatamas. Ta langes põlwili ja palus mind, et ma aitaks teda wabastada ahelast. Ma sain liigutatud ja mõtlesin armastawa Isa peale, kelle süda on täis kaastundmüst. Tema võib aidata teid patu ahelast wabaneda.

Patt muudab inimese nägu. Kui kuulus maalikunstnik Da Vinci hakkas oma suurt pilti „Wiimane õhtusöök“ maalima, oli tal tarwis üht hääd nägu mudeliks, kellest võiks Jeesuse nägu maalida. Kauase otsimise järele leidis ta wiimaks ühe nooremehe täiesti kohase näoga. See lord ei saanud maalija oma pilti lõpetada haiguse tõttu. Paari aasta pärast oli tarwis tal mudelit, kellest võiks Juudast maalida. Ta wajas nägu, kus oleksid kõik Juudase näo halwad jooned esitatud. Ta leidis ka selle. Rord, istudes maalija töötoas, küsis noormees, kas kunstnik teda ei tunne. „Paari aasta eest istusin ma siinsamas teie töötoas, kus teie mind pildistate ütles ta. Rord maalijate minust Jeesuse kuju, nüüd Juudast.

Mis tegid niifuguse wahel? Paari aastased patud! Patt jätab armid järele. Üks isa käsks oma pojalt, iga lord kui ta midagi on halba teinud, ühe naela posti sisse lüüa. Mõne nädala pärast oli postis juba palju naelu. Kui poeg sai halbadest tegudest wõitu, lubas isa tal naelad postist wälja wõtta. Naelad said kõik wälja wõetud, kuid augud jäid järele. Patt jätab alati armid järele. Iga patu eest peame maksma.

„Jumala arm annab inimesele uue südamet kui mitte uue ihu,“ ütles üks suur mees. Rõige suurem pahe, mis patt teeb on see, et ta lahutab inimese taewasest Isast.

Wesley ütles: „Patt! patt! Sa oled kole ja wihatud asi, mida ka Jumal wihkab. Sa oled Teda teotanud; sa oled Tema lapsi Temast lahutanud; sa oled Tema Poja risti löönud; sa oled Tema Waimu kurwastanud; sa oled Tema wäge wihkanud.“

Rõige suurem patt on Kristust ära tõugata ja Jumalat mitte armastada. Sel patul on kõige raskem karistus. Surm on patu palk.“ Ainult Kristus võib meid patu kõidutest wabastada. „Keda Poeg wabaks teeb, on öieti waba.“ Joannes 8,36.

Kauaks ei wõi meie mitte enda pattusid maha mätta; nad ärkawad ikka jälle üles. Ainult Kristuse were sisse maetud ei ärka nad enam. Ennem ei wõi sa tõesti õnnelik olla kui sa seda teed. „Täna, kui sa Tema häält kuuled, ära tee oma südant kõwaks.“

Sherman. A. Nagel

Mis on inimene?

Enamjagu inimesi usuvad, et inimene olewat waim ja leha, mida näeme, olewat tema sõiduriist. Selles artiklis leiate teistfuguse seletuse.

Stanley W. Porter.

Kas Jumal, inimest luues, asetab temasse hinge, mis ialgi ei sure? Kas oleme kõik määratud igawesti elama? Seda usuwadki paljud, ja kui see tõsi on, siis peafime leidma näitused sellest faktist inimese loomise teadaandes. „Jehowa Jumal walmistas inimese, kes põrm on, mullast, ja puhus tema ninasse elawat õhku; nõnda sai inimene elawaks hingeks“. 1. Moos. 2, 7. Elawa hinge esiletoomine nõudis leha ühinemist „elawa õhuga“. Ei kumbki nendest, eraldi waadatuna, pole hing. Kolmas

element toodi esile kahe ülemaltähendatud elemendi ühinemise teel ja see kolmas element on elus isik, ehk hing.

Et isikul oleks wõime mõelda ja liikuda, peab temal olema hästi organiseeritud leha ja ajud oma koosseisus. Kui näiteks tükkfene tardunud werd peajudesse satuks, oleks isik, olgugi et eluwaim weel lehas, tundmusetä ja wõimetu mõtlema wõi liikuma. Nii siis, kui leha kerge korratuse puhul mõte wõimata on, kuidas võib siis mõte ja tegu wõimalik olla palju pahematel tingimustel, see on, kui nad kehast eraldatud on?

M u u t u s s u r m a p u h u l.

Surma puhul eraldub hing, leha saab põrmuks, kust ta wõetud, aga waim läheb

tagasi Jumala juure, kes tema andis. (Roguja 12, 7). Aga see elaw õht (waim), mis Jumala juure tagasi läheb, ei wõi mõelda ega näha; sest rääkides surmast, ütleb prohwet: „Kui tema waim wälja läheb, siis läheb ta jälle oma mulda; selsamal päewal lähewad tema kõrged mõtted hukka“. Paul 146, 4. „Õht tema lapsi austatakse, siis tema ei teagi; ehk nemad on halwad, siis ta ei tunnegi neid“. Job. 14, 21. „Need, kes elus, teawad, et nemad peawad surema; aga surmud, ei need tea midagi ja ei ole neil enam siin ühtegi palka, sest nende mälestus unustatakse ära“. Rog. 9, 5.

Jumal hoiatas inimest sõnakuulmatuse eest surmanuhtluse äwardusel, mis näitab järeldawasti, et tema ei olnud loonud teda niisuguseks, kes ei wõinud surra. Peawaenlane pilkas Jumala sõnade üle, öeldes: „Teie ei pea mitte surema“. 1. Moos. 3, 4. Ja inimene wõttis wastu selle wale Jumala sõnade asemel, kes oli olnud tema. Looja ja heategija; ta mässas Jumala wastu. Siis ajas Jumal inimese wälja Eedenist, tema kodupaigast, ja asetaski inglid hoidma teed sinna, „et ta oma kätt sinna külge ei pista, ja ei wõta ka elu puust, ja ei söö ja igawesti ei ela“. Salm 22. Jumal tartitas seda ettewaatusabinõu selleks, et ei oleks surematu patust, kes oma pattude wiletsuses igawesti elaks.

Nüüd, kus inimene oli kaotanud enda teatud tingimisel saadud eesõiguse igawese elu peale uskmatusel ja mässu läbi, oleks igawese surma otsus kohe täide saadetud, kui mitte Jumala Poeg poleks awanud tee peafemiseks oma töötuse läbi surra inimese eest. „Nõnda on Jumal maailma armastanud, et tema oma ainusiündinud Poja on annud, et ükski, kes tema sisse usub, ei pea hukka saama, waid et igawene elu temal peab olema.“ Joan. 3, 16. See oli otse aja algusel, kui Jumala Poeg andis end surma inimese asemel Kristus oli „maailma algusest äratapetud tall.“ Jlm. 13, 8.

Inimesel ei ole elu iseeneses. Igawest elu saadakse ainult Kristuse läbi andena Jumalalt. „Ja see on see tunnistus, et Jumal meile on igawese elu annud; ja seesama elu on tema Poja sees. Kellel Poeg on, sellel on elu, kellel Jumala Poega ei ole, sellel ei ole elu mitte.“ 1 Joan. 5, 11. 12. Ütelda, et inimesel olewat surematu hing, tähendab salata Jeesuse Kristuse ewangeeliumit.

Eraldatuna Kristusest ei ole inimesel, olgu ta ei tea kui tark, suuremat nõudmist

wõi õigust elu peale, kui seda on madalamal astmel seiswal loomade riigil. „Mis inimese lastele juhtub, see juhtub ka lojustele, ja neile juhtub ühesugune asi; kui üks sureb, nõnda sureb teine ka, ja ühesugune waim on kõigil, ja inimesel ei ole ülemat asja kui lojuffel.“ Rog. 3, 19.

Inimene wõib saawutada eesõigust ainult uskudes Kristuse poolt antud elutõotusesse, sest ainult neil, kellel on Poeg, on igawese elu wõi surematuse tõotus, mida antakse Kristuse tulekul. Sest tema muutis selle, mis oleks olnud igawene surm, lühikesajaliseks magamiseks, millest tema iga uskliku üles äratab. „Äkitselt ühes filmapillmises wiimse pasunaga; sest pasun peab hüüdma ja surmud peawad üles tõusma hukkamine-mata põlwes, ja meid peab muudetama. Sest seesinane kaduw asi peab enese peale wõtma suremata põlwe“ 1. Kor. 15, 52, 53.

Alles ülestõusmisel, wiimse pasuna helinal antakse lunastatutele surematust. Ei ole olemas mingisugust elu peale surma kui ainult ülestõusmise läbi. „Kui ei ole surmude ülestõusmist, — — — siis on ka need, kes Kristuse sees on läinud magama, hukka läinud.“ Salmid 13—18. See ülestõusmine ei sünni surma puhul, waid Kristuse teisel tulemisel. „Jssand ise tahab maha tulla taewast sõjakäändamise, peaingli heale ning Jumala pasunaga, ja kes Kristuse sees surmud, need peawad ülestõusma esmalt; pärast peab meid, kes meie elame ja üle jääme, ühtlasi nendega pilwete sees kistama Jssanda wastu taewa poole; ja nõnda peame meie ikka Jssandaga olema. Kinnitage nüüd üksteist nendefinaste sõnadega.“ 1. Tess. 4, 16 18.

Paganad usuvad ja adana wale t

Igal paganlikul usustusteemil on põhialuseks usk, et inimene omab surematut hinge. Jah, nemad usuvad seda wale: „Teie ei pea mitte surma surema.“ Ja mõned nimepidi kristlikud kirjitud on piibliuurimise hooletusse jätmise tõttu teadmatult selle eksituse wastu wõtnud ja seega kasandanud teed spiritualismile ja pettusele, maskeerides kurje waimusid, kes endid surmud sugulasteks ja sõpradeks moonutawad. Nemad hellitawad tõepoolest enda pöues seda, mis wiimaks osutub nende hukatusena.

Meile antakse nõu: otsida surematust ja igawest elu. (Room. 2, 7). See on kõige kallihinnalisem anne, mida kunagi inimesele pakutud. Kas tahate seda omandada?

Jumalik arstimine

Uadama ajast peale, kuni meie ajani on iga inimene, kes haige oli ja jälle terveks saanud on, oma terve jumaliku wäe läbi jälle tagasi saanud. Teist rawitsewat wäge ei ole. Kui niisid terwis ühe sekundi ehk kuu jooksul tagasi pöörab siiski on seal ikka seesama wägi tegewuses, nimelt elujõud, ja üksainus elujõu allikas on olemas.

Inimene püüab ikka seda, mida ta täielikult ehk osaliselt mõistab, nõndanimetud hariliku põhjuste arwele kirjutada; seda aga, mis talle arusaamata on, talle saladuslikuna ja warjatuna näib, kirjutab ta Jumala arwele. Meie otsustame Looja üle inimlise

mikroskoobi piire ja sealpool inimlikku mõistust töötab saladuslik elujõud, keda meie näha ja mõista ei wõi, ja loob paranemist ja terwist. Uga isegi see rawitusprofessi oja, mida meie näha wõime, on niisama imestamise wääriline ja keskib samuti üle inimloomuse, kui pidalitõbise terwestegemine, kes Kristuse juure tuli.

Moosese läbi Jsraelile antud kuulutus: „Mina, Jehoowa, — sinu Arst“, on iga inimese juures, Paradiisist, esimesest inimpaarist peale, kuni meie päewadeni korranud; kui see rawituskäik ainult üks päew katkestatud oleks, siis oleks elu kohe wäljahingatud

Terwis paraneb aga ainult siis, kui meie looduse seadusi tähelepannes enda kehale tarwilist toitu anname.

mõistusega. Meie wõime teatud piirini keha ülalpidamise ja rawituskäiku mõista ja seletada, siiski pole see wähem Jumala töö, kui filmapilkne terwestegemine, mida meie äraseletada ehk ärandista ei wõi. „Jumala nägemata asju, niisasti tema igawest wäge, kui jumaliku olemist näikse maailma loomisest, kui neid tähele pannakse tegudest“. Meie näeme, kuidas haaw päewast päewa paraneb, paneme tähele tund-tunni järele ühe kopsupõletikus olewa haige paranemist, pakume haigele toitu ja juua, rawitseme teda, proovime tema werd ja näeme iga sammuga tema paranemist; weel enam: keha koosseisu äratundmise abil jälgime waimufilmaga werd ja haiguse wastu wõitlemist ning ülesehitamist.

Mikroskoobi abil wõime nii mõndagi paranemisprofessi jälgida, aga teinepool

olnud. Igas elawas kehas tegutseb alati ärakulunud osade uuenduskäik.

Süda ütleb meile 72 korda minutis, et terwist toowad õnnistused igale ühikule kehaosale osaks saawad. Süda on elaw allikas, sest temast hoowab elu, weri, mis ihu elujõud on. Kui masinawärk on süda lihtne, aga imestustärataw kunstiteos; ilma auruta ehk süteta, ilma ratasteta ehk tsilindrita jookseb ta päewast päewa, aastast aastasse, 70, 80, ja mõnikord sada aastat; teeb minutis läbistikku 72 lööki ja tõukab iga löögiga rohkem kui kuus untsi werd wälja; ta korraldab ühel päewal määratud suurt tööd mida kergesti wäljaarwata wõib.

See allikas, masin, ehk jõupump ei peata enese paranduseks iialgi rohkem kui üks sekund. Suur ehitusmeister on selle nõnda

Järg waata lkt. 96.

Ristimine

Mis on ristimine? Keda tuleb ristida? Mil kombel tuleb jeda talitust teostada? Laste ristimine ja leeritamine.

„Kes usub, ja teda ristitakse, see peab õndsaks saama; aga kes ei usu, teda peab hulka mõistetama“. Mark. 16, 16.

Kristlik ristimine on pühalik talitus, mis moodustab sissemineku Kristuse kogudusesse. Selle asutaja on Kristus. See, kes kuulub ewangeeliumi peab vajalikult ka kuulutama ristimist; sest Jeesuse sõnad meie kirjakohas näitavad, et ristimine kuulub ühes õnnistuse-kuulutuse hulka. Seda näitavad ka Issanda sõnad 1. Peetr. 3, 31. jalmis.

Seega ei taha ma sugugi tõendada, et palja ristimise läbi õndsaks võidakse saada. Seda Issanda sõna ei õpeta, ja seda meie kirjakohas ei ütle; seewastu seisab kirjutatud: „Kes usub ja teda ristitakse see peab õndsaks saama“. Meie saame õndsaks usu läbi: „Ilma usuta ei või ükski Jumala meelepärast olla“. Gebr. 11, 6.

Püha Kirja järgi on ainult üks Issand, üks Jumal, üks usk ja üks ristimine. Ewef. 4, 5. Nii tõesti kui on olemas ainult üks Jumal, nii tõesti ei või olla enam kui üks ristimine. Ja nagu on lugu kõigi Issanda käskude ja töotustega, nii on lugu ka ristimisega; meie ei või midagi juure lisada, sama vähe nagu võime midagi ära võtta. „Ei teie pea mitte senna sõna juure midagi kasvatama, mis ma teile käsin, ega sest ära kaotama, et teie peate Jehoowa, oma Jumala, käskusid, mis mina teile käsin“. 5. Moos. 4, 2. Wõrdle Op. s. 30 6; Matt. 15, 9 ja Kal. 1, 8.

Mis on ristimine?

Apostel Paulus wastab: „Hea südame-tunnistamise töötamine Jeesuse Kristuse ülestõusmise läbi“. 1. Peetr. 3, 21. Ristimine ei ole mitte „roojuse ärasaatmine-liha pealt, vaid hea südametunnistuse töötamine Jumalale“. Kes niisugust südametunnistust Jumalale töötab, see peab tegema seda wabatahtlikult ja ausast ning otsekohesest südamest; sest muidu ei saa kunagi öelda „hea südametunnistuse töötamine Jumalale“. Sel põhjusel näha kehe, et ükski ei või teha niisugust töötust ilma elawa Jumala tundmiseta ja elawa usuta Jumala sisse.

Nagu, edasi, Peetruse sõnadest selgub, on see töötus või leping ühenduses „Jeesuse Kristuse ülestõusmisega“. Jeesuse kan-

natus, surm ja ülestõusmine moodustavad peapunkti lunastusetöös. Sellest olenes ära terve inimkonna igawene elu, ja ilma selleta oleksime igawesti kadunud.

Wanas Seaduses andis Issand oma kogudusele warjukäsi. Nii palju kui neid järgiti usus, oli neil oma tähendus tulevase lunastaja — Messia — peale.

Uues Seaduses on Issand annud ka oma kogudusele korraldused, mis läbi tema võib näidata oma usku ristilöödud ja ülestõusnud Õnnistegija sisse; see sünnib ristimise ja püha õhtusöömaaja läbi. Iga kord kui meie osa wõtame leiwamurdmisest, kuulutame meie „Issanda surma, senni kui tema tuleb“, 1. Kor. 11, 26. Ristimises maetakse meid ja tõuseme üles Kristusega. Room. 6, 4.

Wana Seaduse ajal unustas kogudus nende korralduste tõeliku tähenduse, mis Jumal neile oli annud. Kaugelt ülekaaluw enamus koguduses pidas neid ainult wälise wormina ja selle tõttu, et need korra juba kombeks saanud. Jah, mõningad tarwitasid neid ka peaaegu müüdawa kaubana. Suurtel pühadel otse kauplesid nad ohwriloomadega. Doe Joan. 2, 13—16. Teised jälle, minnes teise äärmusesse, õpetasid, et nende pattude-andeksandmine olenewat ainuüksi nende korralduste pidamisest, jah, et waimline jõud leiduwat tõepoolest pidustustes enes-tes. See selgub nii Gebr. Rooma kui Kalatia raamatutest. „Aga kuulnud sõna ei olnud neile kasuks, seepärast et sõna ei olnud segatud usuga nende sees, kes seda kuulsid“. Gebr. 4, 2.

Sellest on nüüd üle 1900 aasta tagasi, kui Kristus ristimise ja püha õhtusöömaaja sisse seadis. Aga see, kes Issanda sõna põhjal waatleb nüüdisaja kristlikku ilma, peab tõendama, et nüüd suurel ja terwel määral teostatakse samal kombel neid pühi talitusi, nagu juudid Kristuse päiwil täitsid neid korraldusi, mis Jumal neile oli annud. Mõlemad äärmused leiawad aset nüüd nagu tol korral. Enesest mõista oli tol ajal erandisi ja neid on ka nüüd.

Keda tuleb ristida?

Enne taewaminemist ütles Jeesus oma jüingritele: „Minge kõige maailma, ja kuulutage armuõpetust kõige loomale. Kes usub,

ja teda ristitakse, see peab õndsaks saama; aga kes ei usu, teda peab hukka mõistetama". Mark. 16, 15. 16. Siin on lugu samasugune, nagu igalpool pühas Kirjas: Usk asub esimesel kohal. Terwe meie jumalateenistus pole ju ka põhimõtteliselt muud midagi kui meie usu teostamine. Usu läbi tõi Abel Jumalale parema ohvri kui tema wend Kain; usu läbi oli Enok Jumalale kõigis asjus sõnakuulelik, ja usu läbi ehitas Noa laewa täpselt Issanda käsu järele. Sedasama wõidakse öelda Abraamist ja kõigist ülejäänud usufangelastest, kellest Cebr. 11. peatiikis räägitakse. Samuti on lugu ka ristimisega — esite usk, siis ristimine. Ei teone see sel kombel siis pole talitusel enesel mingit tähendust.

Sõna kuulutus peab käima usu ja ristimise eel. Usk tuleb „kuulutamisest, aga kuulutamine Jumala sõna läbi". Room. 10, 17. Seda juhtnõõri jälgisid apostlid ja esimesed kristlased; kuid ristimisega oli lugu samasugune, nagu on olnud hingamisepäewa käsuga; aja jooksul tõrjuti ta ühest inimeste käjust kõrwale. Teatawasti on lasteristimine kõige üldisem, mis on tergesti arusaadaw, sest ta wastab kõige paremini olufordadele riigikirikus. Seda ei luba aga piibllilit ristimine mitte.

Lasteristimise kaitseks on tehtud palju asjatuid katseid. Muu hulgas nimetan siin Matt. 28, 19. 20 uut tõlget. Selle põhjal katjutakse tõestada lasteristimist. Inimesed wõiwad wälja mõelda paljugi, kui aga saaks kaitsta oma eneste arwamisi ja aateid. Matt. 28, 19. 20 uus tõlge on wastolus teiste kirjakohadega, mis räägiwad ristimisest, kuna wana tõlge nendega kokkukõlas on. Seepärast ei ole õpetlased mitte ühel meelel selle punkti üle. Siin juhin tähelepanu wäikesele teose peale, mille pealkiri on: „Wastus lektor Waldenström'i kirjutusele: Lasteristimise ajalugu“, wäljaannud magister A. Wiberg. Matt. 28, 19. 20. tõlke kohta loeme leh. 6—8 järgmist:

„Aga kui meie tahame Matt. 28, 19. 20. salmide tõelisku mõtet saada, siis ei ole siin mõõduandwad mitte meie keele, waid uue Testamendi algkeele seadused. Siin tekib küsimine: „Mida õpetab Greeka keele grammatika“ niisuguse lauseehituse kohta, nagu see Matt. 28, 19. 20. salmides esineb?“ Seda wõime leida näituseks järgnewast reeglilt August Matthea „Täielikus Greeka keele grammatikas“, mis sugune reegel käib tõlgitult nii: „Iga tegu, mida wõidakse ette kujutada niisugusena, mis wõiks järgneda

ühele teisele, peateole mis omakorda esineb jälle ühe teise teo kõrwalmäärusena, armastawad greeklased wäljendada participium'i abil jah, isegi kui kaks werba finiti ühendatakse ja abil, asetatakse üks neist participiumi, kui kopula (kõide) ära langeb... Need kõrwalmäärused, mis participiumi abil asisõna wõi peateosõna külge liidetakse, on 1) kas niisugused, mis teistes keeltes wäljendatakse pronomen relativum'i (enesekohase asisõna) abil ühes verbum finitumiga j. m., wõi 2) niisugused; mis Ladina ja Saksja keeles wäljendatakse mitme eriabisõnaga: et ehk kuna, pärast seda kui, kuigi, ehk küll, selle tõttu et, et jne“. — Ausführliche Griechische Grammatik, wäljaannud A. Matthia, Leipzigis 1835. 2. anne,“ leh. 1294, 1295.

„Siit on näha, et kuigi on tõsi, et Greeka grammatika järele participium presens'i kui ta seisab verbum finitum'i järel, (nagu on lugu Matt. 28, 19. 20. salmides), wõidakse tõlkida abisõnadega see läbi et, selle tõttu et, siiski on see kaugelt üldiselt reeglilt. Selleks leidub uue Testamendi alustekstis lugematuid näitused, millest järgmised tõendustena teeniwad. Matt. 9, 35: „Jeesus käis kõik linnad ja alewid läbi, õpetas nende koguduse kodade sees ja kuulutas armuõpetusi Jumala riigist“. Siin ei saa tõlkida nii: Jeesus käis... läbi see läbi, et õpetas ja kuulutas, waid õpetas ja kuulutas. Peat. 17, 14: „Astus tema juure üks inimene ja heitis põlwili tema ette ja ütles“. See mees ei astunud mitte esile see läbi, et heitis põlwili ja ütles, waid tema astus esile ja heitis põlwili ja ütles... Luuk. 6, 35: „Laenake, ei ühtegi selle wastu lootes“. Siin ei saa tõlkida nii: „Laenake see läbi, et teie midagi ei oota selle eest, waid: laenake, ja kui teie laenate, siis ärge oodake antud laenu tagasisaamist...“

Need on ainult mõned wähesed neist arutu kirjakohadest, kus Greeka keele lauseehitus esineb samasugusena, kui Matt. 28, 19. 20. salmides; see tähendab, kus participium presens järgneb verbum finitum'ile, ilma et participium wäljendaks a b i n d u, m i s l ä b i verbum finitum'i tegu teostuks. Ma olen walinud ainult niisugused kirjakohad, kus Greeka partiticipiaalne lauseehitus on alal hoitud mõnes Uue testamendi tõlkes“.

See on hästi kokkukõlas Issanda sõnadega ja apostlite praktikaga.

Ja nende praktikal peab igatahes olema kõige suurem tähtsus; sest meie kõik võime findlaste ühest suust lõendada, et neil on olnud õige arusaamine Issanda sõnadest ja käsust, mida ei või alati võelda tõlkijadest. Nagu allpool näeme, asusid esimesed kristlased ka oma eeskujude läbi selle uue tõlke suhtes teisel seisukohal. Pealegi on meil Jeesuse enese eeskuju. Uue Seaduse asutajana, pidi ta meile ses suhtes kõigiti teed näitama.

Mis puutub esimeste kristlaste kogudusesse, siis jälgivad nad Issanda sõna Mark. 16, 16. salmis, samuti ka Matt. 28, 19. 20 wana tõlget. Kui umbes 3000 meest nelipühi päeval küüsid Peetrusest ja teistelt apostlitelt: „Mehed, wennad, mis peame meie tegema?“ wastas Peetrus: „Parandage meelt, ja igaüks teie seast lastu ennast ristida Jeesuse Kristuse nime peale pattude andeksandmiseks, ja siis peate teie püha Waimu anni saama“. Ap. t. 2, 37. 38. „Kes nüüd heal meelel tema sõna wastu võtavad, neid ristiti“. 41 salm.

Ust peab käima ristimise eel. Lasteristimise kaitsejad ei pease mööda sellest tõsi- asjast, lõendades, et wäetamad lapsed ka wõiwad uskuda; sest Issand ütleb, selgesti, et nemad „ei tea... head ega kurja“. 5. Moos. 1, 39. Piibel ei tunnista ühtegi teist usku peale selle, mis tuleb Jumala sõna kuulmise läbi. Room. 10, 17.

Nagu oleme juba näinud, ja nagu selgub 1. Peetr. 3, 21. salmist, on ristimine „hea südametunnistuse töötamine Jumalale“. Aga niisugust töötust wõi lepingut ei wõi keegi teha, nii kaua kui ta ei mõista head ega kurja.

Sellele, kes ainult usu läbi Kristuse sisse õnnistust usub, ja kes selle usu peale end ristida lasseb, saab ristimine õnnistuseks. Need, kes Kristusega on surunud, ja kes on tunnud Waimu puhastawat jõudu elawa sõna kuulutamise läbi, on kõlblikud niisugust lepingut Jumalaga tegema.

Inimest ei maeta maha enne kui ta surunud on — ehk seda ei tohitaks wähemalt teha. Samasugune lugu on ristimisega; mida pühast kirjas wõrreldakse matmisega. Wana inimest tuleb enne Kristusega risti lüüa; sest, nagu Paulus ütleb: „Meie, mitu meid Kristuse sisse on ristitud, tema surma sisse oleme ristitud“. Ja edasi: „Siis oleme meie temaga maha maetud ristimise läbi surma sisse, et, otsegu Kristus on üles äratatud surmusest Issa au läbi, meie ka nõnda peame uues elus käima“. Room. 6, 3. 4.

Seega on ristimine wäline märk sellest, mis juba südames sündinud. Room. 6, 5 - 11. Ilma elawa usuta Kristuse sisse ei oleks ristimisel mingisugust tähendust. Ristimisel pole jõudu inimest uuesti sünnitada, seda teeb aga Issanda sõna. 1. Peetr. 1, 23—25. Waata Jak. 1, 18.

Ristimine ja püha õhtusöömaaeg on üksteise külge seotud. Ap. t. 2, 42. 46. Kui nüüd weikeste laste ristimine oleks õigustatud, siis peaksid nemad ka osa wõtma pühast õhtu söömaajast. Igatahes on ristigudustes aeg-ajalt meeldiwuse järele niisuguseid muudatusi ette wõetud, mis näisid olufordadega kohanawat.

Nagu selgub „Daani ja Norra kirikukomitee raamatust“ — Kristiania 1883 — õpetas Lutheruse kirik palju aastaid, et wäikesi lapsi waawatawat kurja waimu poolt, keda ristimise juures lapse seest wälja aetawat. Kuna lapsi pastorite juurde tantsi, et tema (nende arwates) wälja ajaks kuradi nende wäikeste ilmsüütute seest, rääkis ta muuseas; „Mine wälja, sa rojane waim ja anna püha waimule maad!“

„Ehk:

„Mina wannutan sind sa rojane waim, Issa, Poja ja püha Waimu nimel, et sa wälja lähed ja lahkud sellest Jeesuse Kristuse sulasest (lapsesest)“.

Engelstõesti poolt wäljaantud „Kirikuteenistuse ajaloo“ järele, lehek. 199, sündis see kurja waimu wäljaajamine järgmisel wiisil:

„Lapse peale puhutakse, tehakse kolm korda ristimärki, kurjal waimul kätastse koha wälja minna... Wiimaks wannutatakse teda kolmainu Jumala nimel, tehakse ühtlasi kolm korda ristitähete, wäljaminna ja lahkuda sellest Jumala teenrilt“ — seega lapsesest.

K u i d a s p e a b r i s t i m i s t t o i m e -
t a t a m a ?

Sõna „ristima“ tähendab Greeka ja Ladina kui ka mitmes uues keeles lastma wõi wajutama wette. Sellest ütleb dr. Martin Luther:

„Ristimine on Greeka keeli „Baptismos“, Ladina keeli „Merfio“, sõna, mida tarwitatakse, wajutades midagi wette, nii et wesi temast üle lähed. Ja kui paljudes kohtades ei ole kombeks lapsi ristimise juures täiesti wee alla wajutada, waid ainult käega ristimise-riistast wett neile peale walada, siis oleks sõna „ristima“ tähenduse järele õige ristitawat last wõi täiskaswanut täiesti wee alla wajutada ja siis jälle üles tõsta“.

Järgneb.

Noor/oo o/akond

Terwis ja religioon

Terwis on arwamata kallis wara, mida enamasti alles siis oieti hinnatakse, kui ta juba kaotatud on. Rõõkidest ajalistest õnnistustest on terwis kõige kallim. Elukutse, kaswatus, eluseisukoht ja warandus on terwise ohwrikstoomise läbi kallilt ostetud. Ilma terwiseta ei wõi ühtki teist õnnistust täielikult hinnata ega täiesti maitsta. Ilma temata ei wõi meie oma kohustusi ei ise- enese, oma perekonna, maailma ega Looja wastu ei mõista ega ka täita. Rõõk, mis ka meie keha tegewuses on, ei takista mitte üksi meie ihuliku jõudu, waid nõrgestab ka meie waimseid ja kõlblisi jõude. Iga terwisewastane tegu raskendab wahetegemist õiguse ja ülekohtu wahel ja wõtab oma raskusega kaalu wajuma wigadetegemise ja wiimaks lõpulise kaotuse poole. „Meie keha on see ainsam wahend, mis läbi waim ja hing meie iseloomu ülesehitamiseks wõiwad wäljaarendatud saada. Sellepärast koondab inimese waenlane oma püüded inimese kehajõu nõrgendamise ja wähen- damise püüete juure.

On temal selles edu, siis tähendab see kogu selle inimese olemuse ülendamis- turgusele.“

Piibli usk õpetab, et inimese kehalikud jõud üks püha kaasawara on, et tema ihu Jumala omandus on, et teda Jumala sarnaduskujuts on loodud ja et Looja inimest on kohustanud oma keha eest hoolitsema ja teda kõigiti arendama. „Kui keegi Jumala templi ärarikub, teda tahab Jumal ärarikuda.“ 1. Kor. 3, 17. Inimese Lunastaja elas inimlikes lihas; kas peaksite meie seda

tergemeelselt roojastama? Tema kandis seda läbi surma wärwate, ülestõusmise walgusesse tehes teda seega aulikuks. Sagedasti raiskawad inimesed eneste terwist ja noorusjõudu, otse kui oleks see neile koormaks. Tõelik usk aga mitte üksi ei näita inimese wastutuslikkust Jumala ees, enese keha ülewalpidama ja tema eest hoolitsema, waid uuendab ka tema jõudu tema kalduwuste ja himude üle walitsemiseks, mis sugused, kui need mitte ühe walgustatud tahtejõu alla pole toodud, terwislikes põhjalused mahamatawad ja kõlblist iseloomu alatumaks teewad. Elu kooli lõpueesmärk on täieliku iseloomu arendamine: kuid iseloom wõib aga ainult tahtejõu harjutamise läbi arendatud saada. Kui ei oleks wõimalik ebaõiget otjust teha, siis ei wõiks õiget walikut wooruseks pidada. Sellepärast ei anna meie tahtejõu õige harjutamine ja õige waliku ning wastuõksa ihade kui ka kalduwuste ära-

Ruidas külv, nõnda lõikus.

salgamine mitte üksi kehaliku suuremat jõudu, waid tarastab ka meie waimu ja iseloomu.

Inimese tahtejõu üleandmine sõõgiisu alla awas wärwad patule, wiletsusele ja haigusele maailmas. Kristuse religioon kujutab endast tugewa kaitsewalli terwisele kahjulikkude harjumuste wastu ja temal on sellesinatse ja tulewa elu töötus.

Jeesus ütles: „Mina olen tulnud et neil elu kõik peab rohkesti olema.“ Joan. 10, 11.

Meie taewase Isa tahtmine ja eeldõu oma lastele on järgmistes püha kirja sõnades awaldatud: „Minu armas, ma soowin kõige enamiste et sinu käsi wõiks hästi käia ja et sa terve oleksid, nõnda kui hea järg on sinu hingega.“ Joan. 2.

Eks ole selle seletuse walgel tõestatud mõte, et Piibel õpetab et inimene peab oma ihuliku terwise eest kõrgeimal graadil hoolt kandma?

Kas waitib Jumala raamat elu ja terwise suurte küsimuste üle, mis meie jaoks palju maiset õnne tähendawad ja väga suurt mõju awaldawad meie iseloomu arendamise peale? Minult wäheseid asju rõhutada pühas kirjas enam, kui terwise küsimust.

Ewangelium ei sisalda mitte üksi inimese kõlbliste ja waimsete omaduste ülesehitust, waid ka inimese ihulist olewust." Tema on meie nõdrused enese peale wõtnud ja meie tõbesid on tema kannud." Matt. 8, 17.

Kristuse elu ja waeste ning kannatajate teenimine on lahutamata ühenduses. Tema püüdis inimsoole nende kõigesuurema tarwiduse punkti kaudu läheneda. Tema walis endale ühenduspunktina inimese suurema häda ja tema elu igapäewased sündmused paistisid, tema teenistusel kannatajate kasuks, keskpunktiks olewat. Tema tuli selleks, et surmalt wõimust wõtta, ja elu ning hukkaminemata põlwe walge ette tuua ewangeliumi läbi. 2. Tim. 1, 10. „Tema sees oli elu ja elu oli inimeste walgus." Joan. 1, 4.

Pühadus ja terwis on väga lähedas ühenduses üksteisega; seda õpetab meile inimlik kogemus ja ajalugu. Looduse-seadustest üleastumine ja selle järeldused, häda ja enneaegne surm, walitsewad juba nõnda kaua, et nende järeldusi harilikult inimsoo loomulikuks saatuseks peetakse; aga Jumal ei ole mitte inimest nõnda nõrgaks loonud.

Hoolimata imelistest uuemaegsetest arstlistest saawutustest kirurgia ja teistel aladel, ja hoolimata hästi sisesest arstimis-asutuste arwurikkuse ning osawate ja kogemusrikaste arstide ja rawitsejate hulgast, kes kõik siididalt ja julgelt haiguse wastu wõitlewad, on ometigi tõsi, et paljud inimsoo hädaohtlisematest haigustest ikka enam maad wõtawad.

Mida inimene külawab, seda ta ka leiab.

Peatume ja küsime enestelt: Mis on selle haiguste suurenemise põhjus? Kas ei wõi hädaohtu piirata wõi koguni peatada? On terwis ainult õnn wõi juhus? Kas sajab haigus taewast maha saades osaks ühele mõõduks teisest? Kas toimetab loodus oma tööd nõnda juhtumisi, ilma looduse seadustest kinnipidamata? Ei, kaugefti

mitte! Terwis ei ole mitte juhuse asi, waid tema allub teatud seadustele. Tema on üks leikus, ühe teatud külwi küpse wili.

Terwis on meie feha oluford mis juures kõik tema organid eneste tööde toimimisel kooskõlalifelt teatud muutmatudele looduse-seadustele alludes neile määratud ülesandeid täidawad, mida Looja iga meie ergule, lihaksele ja soonele kirjutanud.

Dr. N. Ewans.

Rafinus

E. G. White. Tõlkinud Ernst Eller.

Õndsed need, kes puhtad siidamest, sest nemad peawad Jumalat nägema." Matt. 5, 8.

Inimene on langenud, sellepärast peab ta omas, olgu see pikas ehk lühikeses, elueas hoolitsema, et ta Kristuse läbi uuesti omandaks patu läbi kaotatud jumalafarnaduse. See töö nõuab täielist ümberkujunemist.

Armuft saadab Jumal walguse kiiri, et näidata inimesele tema tõelist oluforda; kui ta aga mitte walguses ei kõnni, siis näitab ta sellega, et talle meeldib pimedus. Tema põlgab walgust sest seal leiawad tema teod hukkamõistmist.

Maailm on hirmsas oluforras. Kõmb-lusetus tõuseb igalpool kõrgemale; ta kujuneb meie aja walitsewaks patuks. Siiski pole pahe oma pead nii julgelt ülesse tõstnud kui praegu; ifegi wooruse sõbrad on julgust kaotamas, tema suure wäe ja lewinemise tõttu. Kui inimene ei oma rohtem midagi, peale oma inimliku jõu, et pahele wastu seista, siis peab ta hukkuma wõidetuna.

Mitte järsku ei lange puhtus ja pühadus kõmmete lõtwusele ja kõmbusetusele. Selleks on aega tarwis, et jumalafarnastena loodud olewusi loomalikufeni ja saatanlikufeni wiia. Waatlemise läbi muudetakse meid. Ehk küll inimene on oma Looja farnasena loodud, wõib ta siiski kurjaga nii harjuneda, et patt, mis enne temas põlgust äratas, hakkab meeldima temale. Kui ta siis enam ei walwa ega palu, siis eksiib ta patus ja üleastumistes. Mis peab olema alaline wõitlus patu mõtete wastu; siin peab meil abiks olema Jumala armu puhastaw mõju, mis juhib meie meelt, siidant taewa poole ning harjutab meid mõtlema puhtate ja pühade asjade üle.

Paljud inimesed on maailmale ainult needmiseks. Nad elawad enese ihale, rifu

wad ennast andudes liiderlikudele harjumustele. See on hirmus etteheide emadele, kes ohwerdades oma aega moodi altarile, unustasid ennast Jumala tahtmise järele waimliselt kaunistada, jättes nendele usaldatud püha kohuse, oma lapsi jumalafartuses kaswatada, hooletusse.

Peaaegu wõimata on inimestele selgeks teha misjuguise wäega wõib saatan meelte üle walitseda. Sest nad on selles ritunud õhkkonnas, mis meid ümbritseb, teadwuseta. Saatan on neid pimestanud ning lihaliku meelese tõmbanud. Patt wõtab wõimust. Ta ei piirdu ainult uskmatute ja jumalapilkajatega, waid paljud, kes Jeesuse Kristuse usku tunnistawad, on selles ka süüdi. Nende armastus on ka jahtunud. Oh kui wähe on neid, ka nõnda nimetatud kristlaste seas, kes teewad õigust oma weendumuste alusel ja põlgawad kurja ka siis kui awalik arwamine neid sellepärast hukka ei mõista!

Wõitluses sees poolt siidame kurjusega ja väljaspoolt olewate kiwsatustega jäi alla isegi tark Salomon. Temal olid hääd elamistingimused. Jumal armastas teda ja kui ta oleks wooruslikuks jäänud, siis oleks ta elupäewad au ja õnnistuses lõppenud. Aga ta kaotas seda iseäralist armu oma meele kirgede pärast. Noores eas lootis ta oma Jumala peale, paludes tema juhatusi. Ja Issand andis talle wäe ja tarkuse, mille üle terve maailm imestas ja mis teda kõigis maades kuulsaks tegi. Kuid hiljematel aegadel ei elanud ta enam jumalikkude põhimõtete järele ja lasi ennast pahe woolust kaasa tõmmata ning lahutada Jumalast, tema jõu ja wäe allikast. Ta kaotas oma tahtejõu ja kõikus wiletsa ja rumala nooremehena hea ja kurja wahel. Tema patt oli naistearmastus. Mehees ei suutnud ta wõitu saada selle kire üle, mis nüüd muutus talle wõrgutuse paelaks. Tal oli palju naisi, kellest mõned paganate kuningate tütreid ja wiimased wiisidki teda ebajumalateenistuseseni. Nooremehena oli talle tarkus kallim ja wäärtuslikum, kui kallihinnaline Dwiiri kuld. Aga kired wõidawad! Naised petsid teda ja ta kadus. See on õpetus meile! Milline tõendus selleks, et wajame Jumala wäge kuni wiimse filmapilguni! Kardetaw on ka igas wähe- mas asjas tõelisest puhtusest kõrwale kalduda. „Seepärast ärge walitsegu patt mitte kui kuningas teie sureliku ihu sees, et teie wõtaksite tema sõna kuulda tema himude sees. Ärge andke ka mitte oma liikmeid

ülekohtu sõjariistuks patule; waid andke endid ise Jumalale kui need, kes suruist on elawaks saanud, ja oma liikmed õiguse sõjariistuks Jumalale.“ Rooma 6, 12. 13. Kui kristlasele poleks mitte suuremat walgust antud, kui ainult need salmid, siiski poleks tal mitte põhjust temas walitsewate kirgede wabanduseks. Jumala sõna suudab walgustada iga mõistust; igaiks, kes tahab temast aru saada, wõib teda mõista. Et inimest mõtlemapanewalt hoiatada, saatis Jumal selgeid, kindlaid tunnistusi, et nende tähelpanu uuesti tähelpanematusse jäetud sõna peale juhtida. Kuid wäga tihti saab Jumala sõna kõrwale heidetud. Kes oma himu orjab, seda kiidetakse jumalafartmata maailma poolt õigeks, waatamata, et Jumal ahwardab sarnastele karistusega.

Et kirgesid orjata patt on, seda näewad küll mõned, aga nad wabandawad endid sellega, et nad ei suuda wõitu saada nendest. See on aga hirmuärataw süütunnistus kristlase huultelt. „Ülekohtust taganegu igaiks, kes Kristuse nime nimetab.“ 2. Tim. 2, 19. Kust tuleb see nõrkus? Ainult selle tõttu, et mehed ja naised alluwad oma pööraste himudele nii kaua, kuni neil puudub enesewalitsewiste jõud täiesti. Nende loomuse madalad kired on nendes saanud walitsewaks wõimaks; kadunud on kõik suured wooruse põhimõtted, mis peaksid olema walitsewad. Meele himud lämmatasid pühitsuse; waimulik elu on surunud ja inimene elab alatus orjuses. Püha abielu tarwitatakse tihti kõige mustemate patude fatteks. Jumalafartlikud mehed ja naised anduwad madalatele kirgedele, seega asetades ennast loomade sarnasele astmele. Jumalast neile antud jõudu, mida nad puhtuses ja au sees hoidma peaksid, tarwitawad nad kurja aimamata kurjasti. Terwis ja elu ohwerdatakse ihadele ja kõrgemad jõud himude loomusele. Need, kes sarnaselt patustawad ei sa nähtawasti oma eluwiihi järeldusi ette näha; kui nad teaksid ainult millist suurt häda nad kisuwad enese ja oma laste peale, siis lohtuksid nad ja mõnigi põlgaks oma hirmsate järeldustega teguwiihi. Nii on paljud pärandanud oma wanematelt kõlbmata eluwiihide haigusi, neile on surm kui elu ja paljud, ohwerdades oma elu madalatele kirgedele, surewad warakult.

Misjuguise abielu effisammu tõttu kõwendatakse kirgeid ja mida rohkem nad kaswawad, seda enam halwatakse kõlblust ja waimlijä wõimeid. Seega halwatakse waimu

lihalikkusega. Sarnast wanemate iseloomu pärandavad lapsed. Saadan püüab puhtust alla suruda ja abiellu astujate enesewalitsust nõrgestada, sest ta teab seda hästi, et madalate kirgede kaswamisega kahanewad kordkorralt kõlblised jõud nii, et ta ei pruugi sugugi muretseada nende waimlise kaswamise üle. Ta teab ka seda, et pole paremat teed kui see, et oma inetust nende järeltulijate peale wajutada ja nii wõib ta nende loomust weel paremini, kui nende wanemate oma, wormida oma tahtmise järele.

Nende hädaoht, kes sirutades kõrgema eesmärgi poole effiwad selles patus, põhjustab neid küsimusele: „Issand, kes wõib siis seisma jääda kui sina ilmutud?“ Issand aga wastab, et need wõiwad seisma jääda sel päewal, kellel puhtad käed ja südamed. Oh et ma wõiksin seda kohustust, oma teha korras hoida, kõikidele tähtsaks teha nii, et nad wõiksid täielikult teenida oma Soojat?

Iseloomu ülesehitamine

Inimese iseloom on loomu poolest kui waremed.

Jumalik lunastusplaan tahab walmistada nendest waremetest uue ehituse. Patu pärast waremeteks warisenud inimestest tahab ta üles ehitada inimesi — „Jumala mehi,“ „täiuslikke inimesi,“ „kõige hea tööle täiesti walmistatud.“ Kuid huwitaw on lugeda, kui palju Püha Kiri kõneleb sellest ülesehitamisest.

Inimene wajab eestkätt walguist, sest „pimedus katab maad ja pilkane pime rahwas.“ Inimese uuestsündimata hing on kui ürgkaos „paljas ja sügawus oli pimeduse peal.“ Eimesed sõnad Jumala suust olid: „Saagu walgus!“ Ja see on just, mis on tarwis inimesele ja mida annab temale Püha Kiri. „Su sõna on mu jalale lambiks ja walgujeks mu jalgte peal.“ „Püha Kiri on Jumalast sisse antud ja saadab kasu õpetamiseks,“ kusjuures ta walgustab ka kõiki küsimusi, mis puudutawad kohusetunnet ja elukutsut, patiu ja lunastust, aega ning igawikku.

Uga inimesel pole waid üks mõistus, milline wajab walguist — temal on ka südametunnistus, mida peab aratatama ning mis peab weenduma millegis. Ja — see sünnib Püha Kirja kasutamise kaudu. Käskude läbi tuleb patutundmine. Wiimane on aga paratamatu lunastamise eeltingimine. Modernusu labasuste põhjusel on

kahtlemata see, et inimese südamepõld pole olnud iialgi üleskiintud käskude, kui adra abil. Mullapind pole küllalt sügaw, ja sellepärast puudub ka kindel iseloom. Püha Waim on tulnud maailma, et märku anda patu pärast, õiguse pärast ja tulewa kohtu pärast; aga Sõna on Waimu mõõt, mis tabab inimsüdan, et ta on sunnitud hüüdma: „Mida pean ma tegema, et ma õndsaks saaksin?“

Kui inimene tahab ära pääseda, siis on sellest wähe, et teda waid walgustataks Sõnaga ja et ta on weendunud selle tõelikkusse. Inimene peab ümber pöörama. Ja selleks on jällegi Püha Kiri, mis näitab õiget teed, sest ta „saadab kasu parandamiseks.“ Sõna „parandamine“ tähendab siin: õigeks teha, mis on läinud kõweraks; üles tõsta, mis maha kukkunud; uueks teha, mis ära rifutud. Fakt on, et inimene on oma sarnaduse Jumalale, mis talle anti algusest, kautanud ja selge on, et ta tarwitab uuendust, uuesti ülesehitamist. Uuenduse eel käib aga aratundmine. „...Sest teie olete ära heitnud wana inimese tema tegudega. Ja olete kui ihe riide eneste peale wõtnud uue inimese, keda uuendatakse õige tundmisele selle kaju järele, kes teda on loonud.“ Kol. 3, 9. 10. Sellele aratundmisele juhib meid omakord Püha Kiri. Ta on kui nõgus peegel, mille tulepunktis selle nagu wastu peegeldub, kes on „Isa aupaietus ja ta olemise märk,“ ja selle pilgu läbi „saame meie ära seletatud selleks jamaks kujuks ühest aust teise, kui Issandast kes waim on.“ Waim saadab korda selle imeliku uuenduse aratundmise, kui sellekohase wahendi läbi.

Siiski pole kristlik iseloom selle uuestsünni järele weel mitte täielik. Selleks on waid alus pandud, millele wõib ehitada. Uuestsündinud inimest nimetatakse lapsel, kes on „sündinud ülevalt.“ Maa peal puudub aga toit, millest ta wõiks elada; sellepärast saadab Jumal ülevalt toitu, mis edasikaswamiseks paratamatu — „jumala sõna piim.“ Harilik piim sisaldab kõiki inimkeha ülesehitamiseks tarwisminewaid aineid. Luud ja pääaju, ergud ja lihased — kõik saawad seal oma kindla osa. Sama sugune lugu on „jumala sõna piimaga.“ Kõik, mis tarwilik täiuslikule inimesele, wõib leida Pühas Kirjas. Kuid eestkätt peaks just seda meeles pidama, sest, ehküll meie päewil Piibleid rohkem on kui iial ennem, räägitakse ja kirjutatakse Piiblist rohkem, kui teda loetakse. Meie elame raa-

matute ajajärgul; uus hädaoht ähwardab, et „raamat“ on liiast üle ujutatud modern trükitoodetega, mitte ainult raamatute, waid ka ajalehtede kaudu.

Wida me praegusel ajal eriliselt wajame, on kindel usk Raamatute-Raamatusse.

Sassa keelest Mutu.

Piiblikud küsimused

Järg.

65. Kes kinkis ühel päewal 142 loomakarja, igas karjas 1000 looma, ühele rikkale kuningale?

66. Kuidas on nende kahe mehe nimed, kes Moosese ajal elasid ja kelle nimesid alles üle 1500 a. pärast nende surma, nimetatasse?

67. Kui palju isikuid on nimetatud Uues Seaduses, kellel nende kodus kogudus oli?

68. Misfugusel jalakäijal sai ootamatalt hobustega sõidu wõimaluse õnn osaks?

69. Misfugune Jumala mees on wabatahtliku jalgsireisi ette wõtnud, hoolimata sellest, et temal küll sõiduwõimalus oli?

70. Misfugune mees on oma söömise läbi oma usku ülesnäitanud ja sellega ka weel teiste usku tinnitanud?

71. Kes on Jumala käsu peale piiblist üle neljakümne salmilise ilusa mõtte pähe õppinud?

72. Kes oli see mees kelle elu Jeesuse pärast esimeseks hütata püüti?

73. Kes oli see mees kes weel mõni tund enne tema wastuwõtmist kristlikku kogudusse, enesetapmise katset püüdis korda saata?

74. Misfugune poeg oli wäärt oma ema pisaraid tema enda pärast ja temale esines weel wõimalus nende kuwatamiseks? Misfugune poeg aga ei olnud mitte wäärt oma isa pisaraid, mis tema pärast nuteti ja sai lõpeks oma teenitud patu palga?

75. Kaks noortmeest on põgenenud, esimene julge meelesindluse mõjul, teine esimesel korral hirmu pärast ja teine kord argduse pärast? Kus on neist kirjutatud ja kus tulewad nad jälle esile?

76. Kes on oma onu elu päästnud?

77. Misfugusele kahele isikule räägiti kaewu juures uudiseid, mis neile kogu eluaeg tähtsad olid?

78. Kes pidi sellepärast oma mõõga tuppe panema, et üks teine Jumala poole palwetas?

79. Kus on sõna: „Jerusalemm“, kolm korda järjestikku kirjutatud?

80. Kus on üks ingel suurele rahwahulgale kõnet pidanud?

81. Kus on piiblis kõigelihem palwe awaldatud ja kus kirjeldatakse kõigepikemast palwest?

82. Kuidas on nende kolme mehe nimed, kellele töö pärast on wastu nägu löödud?

83. Misfugusel Jumala prohwetil oli mustanahaline naine?

84. Kaks inimest on üsna üksteise läheduses; üks on praegu meelemõistusele tulnud; teine on kohe selle järele oma mõistuse kaotanud. Kes ja kus?

85. Misfugune inimene suri enne oma sündimist?

Jumalik arstimine.

Ulgus w. lht. 88.

sissejeadnud, et ta iseennast järjekindlalt uuendab, ilma et see läbi keha töö takistatud saaks. Ulgugi, et ta eluallik ehk masin on, ei wõi ta siiski ilma puhkeajata töötada. Siida tarwitab umbes poole sekundilist puhkeajaga ja nimelt pärast seda, kui ta were peatuitsfoonde rõhunud on ja enne enese jällekottutõmbust; see puhkeage teeb 24 tunni jooksul 15 tundi wälja, ja ülejäänud 9 tundi töötab siida kõigekõrgema pingutusega. Rõnda seab Jumal aja töö ja puhke jaoks sisse. Üheksa tundi pingutawat tööd on küllaldane mõõt igale ergule, ilma et sellega neile kahju tehtaks.

Dr. F. W. Rosfiter.

Sõrmeküünte puhastamine

Sellel on laste elu ja terwise kohta väga suur tähtsus. Sõrmeküünte alla koguwad mustuses wõib alati mitmesuguseid haigust tekitajaid pisielulaid leida. Iseäranis on see tuberkuloosi kohta määrew. Weikestel lastel on wiisiks sõrmi suhu panna ja imeda, mille kaudu siis need lapse suhu ja sealt edasi makku ja sooltesse kantakse, kus nad kergesti wõiwad tõiseid haigusi esilekutsuda. Iga ema pidagu seda alati meeles.

Wäljaandja: 1895 a. asutat. 7 p. Ud. Eesti Riit. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Martha Kaba'le Merepuiestee nr. 14-a Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub, Posti tän. nr. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastööd tulewad saata. D.-U. „Narwa Kirjastusühijuse“ trükk, Narwas 1926.